

[Fuglsang.]

gamle en ganske god metode, idet de gik ud fra ordene: sig mig, hvem du omgås, så skal jeg sige dig, hvem du er. Hvis man prøver at se på baggrunden for disse skrivelser og opdager de kræfter, der står bag disse blade og talsmænd, og man i øvrigt bruger sin sunde fornuft, vil man få et temmelig lærerigt, ejendommeligt, og man kan næsten på mange måder sige amerikaniseret billede at se.

Det er sådan, at det er den danske andelsbevægelse — og det er trods alt i høj grad den, der kommer ind i billedet — vi bygger på, og den har gennem hele sin tilværelse måttet kæmpe en hård eksistenskamp mod stærke kræfter inden for den private kapital. Vi husker fra andelsbevægelsens barndom, hvordan Tietgen satte hele sin magt propagandistisk, politisk og økonomisk ind mod brugsforeningerne og andelsbevægelsen, som han med rette betragtede som angreb på sine interesser. Vi ved, hvordan andelsbevægelsen dengang måtte forsvare sig økonomisk og også på det politiske plan. Kampen mellem andelsbevægelse og privatkapital førtes politisk i høj grad som en kamp mellem højre og partiet venstre, der dengang meget trofast og fuldstændigt stod på andelsbevægelsens side.

Den kamp, der kæmpes i dag, er i virkeligheden den samme kamp, der fortsætter, og man tør nok sige, at den fra andelsbevægelsens synspunkt ikke er mindre hård, end den dengang var. De, der fører krigen mod centralsalget og mod afsætningsrådet, er ikke blot en Bundgaard og visse kredse omkring ham, men der er i markedsplanernes skygge mægtige kræfter inden for selve den internationale højfinans, mægtige monopoldannelser inden for den internationale levnedsmiddelhandel, som gør sig gældende. Kampen føres også gang på gang over på det politiske plan. De angreb, som her føres mod bemyndigelsesloven og mod afsætningsrådet, er i virkeligheden et led i en hel række foreteelser, som vi har måttet opleve i den sidste tid; det er bestræ-

ber på skattemæssigt at forringe andelsbevægelsens stilling samtidig med, at man på den anden side ønsker mindre kontrol med monopolerne og den slags.

Altså, rent principielt kan vi være tilhængere af denne bemyndigelseslov, men angående dens administration vil vi gerne høre lidt nærmere, før vi ved anden behandling skal tage stilling til, om vi ubetinget kan gå ind for den.

Aksel Larsen: Når jeg ser på lov om afsætning af danske landbrugsvarer af 16. juni 1958, har jeg lidt svært ved at forstå, at det skulle være nødvendigt at komme med et ændringsforslag til loven af den fremsatte art. I loven står der i § 1, stk. 1:

„Landbrugsministeren kan efter forhandling med et af ham nedsat udvalg påbyde, at afsætning af danske landbrugsvarer kun må finde sted under iagttagelse af de forskrifter, han måtte fastsætte.“

Der er ingen begrænsninger, bemyndigelsen er absolut, og der er ingen kontrolinstanser; så det er lidt vanskeligt for mig at forstå, at man er nødt til at komme med en lov, der yderligere giver ministeren bemyndigelse, i dette tilfælde til at påbyde centralsalg. Men det lader jo til, at ministeriets jurister er af den opfattelse, at en sådan lovændring er nødvendig. Jeg vil altså tillade mig at være noget betænkelig. Jeg synes, at den lov, vi vedtog i 1958, gav en så omfattende bemyndigelse til den højtærede minister, at det ikke skulle være nødvendigt at gå længere for at få opfyldt de formål, der tilsigtedes ved loven. Jeg vil samtidig påpege, at der i øvrigt mangler en kontrolinstans i den lov. Der er her talt om sukkerroepriser o. lign., men det er dog sådan, at de bemyndigelser, den højtærede handelsminister har i medfør af sukkerloven, til en vis grad er begrænsede, fordi han skal forhandle med folketingets sukkerudvalg om sagerne. Noget sådant er der ikke tale om med eksporten af landbrugsvarer.